

XVII. Musiikkilautakunta.

Musiikkilautakunnan toiminnastaan v:lta 1934 laatima kertomus oli seuraavan sisältöinen:

Musiikkilautakunnan kokoonpano ja työ. V:ksi 1934 kaupunginvaltuusto valitsi musiikkilautakunnan jäseniksi lääketieteen- ja kirurgiantohtori E. Suolahden, johtaja H. Ramsayn, rouva E. von Frenckellin, asianajaja T. Sven-torzetskin ja kirjaltaja S. K. Leinon, joista tohtori Suolahti toimi puheen-johtajana ja johtaja Ramsay varapuheenjohtajana. Kaupunginhallitusta edusti musiikkilautakunnassa rahatoimenjohtaja V. Hupli ja hänen kuole-mansa jälkeen sosialijohtaja J. W. Keto. Sihteerin tehtäviä hoiti vanhempi oikeusneuvosmies K. Furuhielm.

Kertomusvuoden aikana lautakunta kokoontui 12 kertaa; sen kokouksissa pidettyjen pöytäkirjain pykäläluku oli yhteensä 183. Lähtevien kirjeiden luku oli 95.

Kaupunginorkesterin toiminta. Orkesterin miesluku oli kalenterivuonna 1934 kuten edellisinäkin vuosina 69.

Kaupunginvaltuuston päätettyä¹⁾ perustaa kaupunginorkesteriin kaksi uutta soittajan tointa v:n 1935 alusta lukien, lautakunta päätti näihin uusiin virkoihin ottaa oboen- ja englantilaisen torven sekä alttoviulunsoit-tajan. Samassa yhteydessä kaupunginvaltuusto päätti, että ne viisi soit-tajan virkaa, jotka täytettiin vain 9 kuukaudeksi vuodessa, muutettaisiin v:n 1935 alusta läpi vuoden palkatuiksi soittajan viroiksi. Orkesterin taiteellisena johtajana toimi professori G. Schnéevoigt.

Vuoden varrella toimeenpantiin 16 varsinaista sinfoniakonserttia, joista professori Schnéevoigt johti 12, Olallo Morales yhden, Ignaz Neumark yhden, Tauno Hannikainen yhden ja Georg Hoeborg yhden. Ylimääräinen sinfoniakonsertti, joka oli samalla Helsingin kaupunginorkesterin 20-vuotis-juhlakonsertti, annettiin syyskuun 14 p:nä. Syyskuun 16 p:nä annettiin yli-määräinen maksuton konsertti kaartin maneesissa professori Schnéevoigtin johdolla. Lisäksi annettiin 5 kansansinfoniakonserttia ja 29 kansankonsert-tia. Näistä professori Schnéevoigt johti 2 kansansinfoniakonserttia, filoso-fiantohtori N. van Gilse van der Pals yhden, Bengt Carlson yhden ja Truvor Sventorzetski yhden. Kansankonserteista professori Schnéevoigt johti 7, Arvo Hannikainen 4, Ossian Fohström 13, Toivo Haapanen yhden, Tauno Hannikainen yhden, Ole Edgren yhden, Wainö Mäkinen yhden ja N. van Gilse van der Pals yhden. Vapunpäivänä annetun päiväkonsertin johti Ossian Fohström. Lisäksi annettiin yksi koulukonsertti, jonka professori Schnéevoigt johti ja jossa ohjelman selostajana oli yliopettaja R. Hollmerus.

Sinfoniakonserteissa esiintyivät seuraavat solistit: Anna Hagelstam, Helmi Liukkonen, Gerhard Hüsck, Arnold Tilgman (laulu), Ilmari Hanni-kainen 2 kertaa, Merete Söderhjelm, Nikolai Orloff, France Ellegaard (piano),

¹⁾ Ks. tämän kert. s. 86.

Tibor de Machula (sello), Charles Barkel, Anja Ignatius-Lagus (viulu), ja Carl Achatz (huilu).

Sinfoniakonserteissa esitettiin seuraavat sävellykset:

a) kotimaisia sävellyksiä: Jean Sibelius: Aallottaret, Sinfonia VII, Pohjolan tytär, Sinfonia IV, Tuonelan Joutsen, Luonnotar, Tapiola, Intrata, Berceuse, alkusoitto Myrsky; Ernest Pingoud: Konsertti n:o I op. 18; Aarre Merikanto: Lemminkäinen, Variationit ja Fuga op. 8; Sulho Ranta: Nymfi soittaa, Proloogi; Uuno Klami: 3 Beaufort; Selim Palmgren: Pianokonsertti Huhtikuu ballaadi; Leevi Madetoja: Sinfonia III op. 55; Yrjö Kilpinen: Tunturilauluja.

b) ulkomalaisia sävellyksiä: Tšaikowsky: Sinfonia op. 58 (Manfred), Sinfonia V e-molli op. 64, Viulukonsertti d-duuri; Bach: Branderburger konsertti n:o 3; Ravel: Melodies hebraïques, Pianokonsertti; Georges: Chansons de Miarka; Elgar: Cockaigne sinfonia muunnelmia; Grieg: Pianokonsertti; Mozart: Jupiter sinfonia, Viulukonsertti a-duuri, Pianokonsertti d-molli, Konsertti g-duuri huilulle, Sinfonia ess-duuri; Nielsen: Sinfonia g-molli op. 7, Sinfonia V op. 30; Morales: Alkusoitto Abu casemin tohvelit; Alfvén: Gustaf II Adolf; Karłowicz: Naamiohuvi-elämys; Szymanowsky: Sinfonia III op. 27; Koffler: Muunnelmia jousiorkesterille; Rozycki: Mona Lisa, Gioconda alkusoitto; Noskowsky: Arolla; Montante: Alla Luna; Saint-Saëns: Sellokonsertti a-molli; Schostakowitsch: Sinfonia I f-molli; Beethoven: Sinfonia III, Alkusoitto Leonore III; Rich. Strauss: Don Juan; Bossi: Intermezzi Goldomani; Rimsky-Korsakow: Introduction et cortège; Rachmaninoff: Pianokonsertti; Schubert: Sinfonia h-molli; Haydn: Sinfonia n:o 31; Bruckner: Sinfonia VII E-duuri; Withol: Pierres précieuses; Flotow: aaria opperasta Stradella; Rossini: aaria oopperasta Sevillan parturi; Riisaager: Sarja op. 23; Hoeberg: Legenda jousiorkesterille.

Varsinaisissa sinfoniakonserteissa kävi kaikkiaan 4,472 henkilöä eli keskimäärin 279,5 henkilöä konserttia kohden ja varsinaisissa kansansinfonia- ja kansankonserteissa 10,763 henkilöä eli keskimäärin 316,6 henkilöä konserttia kohden. Vastaavat numerot v. 1933 olivat sinfoniakonserteissa 5,554 henkilöä ja kansankonserteissa 7,984 henkilöä. Ylimääräisissä konserteissa oli v. 1934 939 henkilöä ja yhdessä koulukonsertissa 711 henkilöä. Mainitussa maksuttomassa konsertissa kaartin maneesissa oli 1,900 henkilöä.

Taloudelliset tulokset. Kaupunginorkesterin toiminnan taloudellisista tuloksista esitettäköön seuraavat tiedot:

Tulot orkesterin työstä v. 1934 olivat 794,980: 45 markkaa, josta summasta 263,330: 45 markkaa kertyi orkesterin omista konserteista ja 531,500 markkaa avustamisesta oopperanäytännöissä ja konserteissa sekä 150 markkaa nuottien vuokraamisesta. 531,500 markan määrään sisältyy 70,000 markkaa, minkä ooppera maksoi vasta tammikuussa v. 1935 kaupunginkassaan. Talousarviossa tulot arvioitiin 890,000 markaksi.

Menot olivat v. 1934 2,890,365: 20 markkaa, josta palkkauksia 2,626,230 markkaa, konserttikuluja 159,397: 50 markkaa ja muita menoja 104,737: 70 markkaa. Menoarviossa arvioitiin palkkauksiin 2,604,400 markkaa, konserttikuluihin 165,000 markkaa ja muihin kuluihin 115,000 markkaa.

Kuukausitilintarkastukset. Musiikkilautakunnan voimassa olevan johtosäännön mukaan taloudenhoitaja on velvollinen kuukausittain, viimeistään seuraavan kuukauden 5 p:nä, musiikkilautakunnalle antamaan kaksin kappalein laaditun tilin siihen kuuluvine todisteineen sekä vahvistetun kaavakkeen mukaisen taulun tuloista ja menoista. Niin pian kuin nämä asiakirjat oli annettu, toimitettiin jokaisen kuukauden alussa tilintarkastus, ja havaittiin

näissä kuukausitilintarkastuksissa tilien aina olevan kunnossa ja kassan aseman pitävän yhtä tilikirjain kanssa.

Vuoden 1935 talousarvio. Syyskuun 4 p:nä päivätyin kirjelmän ohella musiikkilautakunta lähetti kaupunginhallitukselle v:n 1935 talousarviolaskelmansa, jonka mukaan kaupungin lopullisten menojen kaupunginorkesterin voimassa-pidosta arvioitiin nousevan 1,590,000 markkaan.

Kaupungin avustamien laitosten valvonta. Musiikkilautakunnan asiana olevan kaupungin avustamien taidelaitosten työn valvonnan lautakunta järjesti samalla tavoin kuin edellisinä vuosina.

Teoston ja lautakunnan välinen sopimus. Säveltäjäin tekijänoikeustoimisto Teoston ja lautakunnan välillä tehtiin edelleen kalenterivuodeksi 1934 sopimus, jonka mukaan Teosto myönsi lautakunnalle oikeuden 15,000 markan korvausta vastaan sallia kaupunginorkesterin konserteissa v. 1934 rajoittamattomassa määrässä esitettävän kaikkia sävelteoksia, joiden esittämisoikeutta Teosto edusti tai sopimusaikana tuli edustamaan, lukuunottamatta sopimuksessa lähemmin selostettuja sävellyksiä.

Orkesterin käyttö oopperassa. Musiikkilautakunnan ja Suomalainen ooppera osakeyhtiön välinen huhtikuun 3 p:nä 1933 tehty sopimus, jonka mukaan kaupunginorkesterin soittokausi kesti oopperassa lokakuun 1 p:stä toukokuun 1 p:ään 70,000 markan kuukausimaksuin, oli voimassa myöskin v. 1934.

Ulkoilmakonsertit. Kaupunginvaltuuston ulkoilmakonsertteja varten myöntämä 25,000 markan määräraha jaettiin seuraavasti: 9,200 markkaa Helsingin suojeluskunnan torvisoittokunnalle yhtä konserttia varten viikossa Kaivopuistossa, Töölössä, Pihlajasaaressa ja Korkeasaaressa kuuden viikon aikana; 7,200 markkaa Uudenmaan rykmentin soittokunnalle yhtä viikkokonserttia varten Kalliossa, Pasilassa ja Toukolassa kuuden viikon aikana; sekä 8,400 markkaa Helsingin työväenyhdistyksen soittokunnalle yhtä konserttia varten viikossa Vallilassa, Hermannissa ja Käpylässä seitsemän viikon aikana.

Konserttien radiointi. Orkesterin sinfonia- ja kansankonsertteja radioitiin kuten edellisinäkin vuosina kertamaksun ollessa 4,000 markkaa sinfonia-konserttia ja 2,000 markkaa kansankonserttia kohden.

Koulukonsertit. Orkesterin suuren työtaakan johdosta voitiin koulu-konsertteja antaa v. 1934 valitettavasti vain yksi.

Kaupunginorkesterin kunnallistuttamisen 20-vuotisjuhla. Mainitun merkkitapauksen johdosta musiikkilautakunta suunnitteli järjestettäväksi kaksi juhlakonserttia, joista toinen annettaisiin Senaatintorilla ja toinen yliopiston juhlasalissa pääsylippujen hintain ollessa vain 10 ja 5 markkaa. Samalla esitettiin kaupunginhallitukselle katoksella varustetun soittolavan rakentamista Senaatintorille mainittua konserttia varten. Kaupunginhallitus ei kuitenkaan hyväksynyt ehdotusta, mutta suostui myöhemmin lautakunnan uuteen ehdotukseen, jonka mukaan annettiin juhlakonsertti yliopiston juhlasalissa ja toinen maksuton konsertti kaartin maneesissa.

Kaupunginorkesterin Lontoonmatka. Kaupunginorkesterin Lontooseen toukokuussa 1934 suunnitellun konserttimatkan johdosta asetetun toimikunnan hankittua takauksia matkan suuria kustannuksia ja konserttihuoneiston varaamista varten, kaupunginhallitus päätti asettaa kaupunginorkesterin toimikunnan käytettäväksi toukokuun 23 p:n ja kesäkuun 11 p:n väliseksi ajaksi myöntäen ylimääräisten soittajien palkkaamiseksi Lontoonmatkan aikana 20,000 markkaa ja suostuen enintään 50,000 markan suuruiseen takaukseen orkesterin matkakustannusten peittämiseksi, sikäli kuin matkasta syntyisi tappiota yksityisten hankkimien takaussitoumusten yli. Tästä huomiota

herättäneestä konserttimatkasta kaupunginorkesteri suoriutui erittäin kiitettävällä tavalla.

Orkesterin myötävaikutus Tampereen laulu- ja soittojuhlilla. Musiikkilautakunta teki Suomen kuoroliiton kanssa sopimuksen, jonka mukaan kaupunginorkesteri myötävaikutti Tampereella kesäkuun 30 p:n ja heinäkuun 1 p:n välisenä aikana järjestetyillä yleisillä koko maata käsittävillä laulu- ja soittojuhlilla.

Konserttien mainostaminen. Musiikkilautakunta ryhtyi kertomusvuoden aikana erinäisiin toimenpiteisiin orkesterin konserttien tehokkaammaksi mainostamiseksi.

Orkesterin kirjaston inventoiminen. Kaupunginorkesterin kallisarvoisessa kirjastossa toimitettiin kertomusvuonna perinpohjainen inventoiminen, jonka yhteydessä asiantunteva henkilö järjesti ja luetteloi uudelleen koko nuottivaraston.

Orkesterin luovuttaminen Kalevalan 100-vuotisjuhliin. Musiikkilautakunta päätti korvauksetta luovuttaa kaupunginorkesterin erinäisiin Kalevalan riemujuh latoimikunnan ilmoittamiin juhlatilaisuuksiin helmi- maaliskuussa 1935.